

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	2356 Українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	014 Середня освіта

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2356
Назва ОП	Українська мова та література
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Спеціалізація (за наявності)	014.01 Українська мова і література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Брайло Юлія Іванівна, Мандич Тамара Михайлівна, Копусь Ольга Антонівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	06.10.2021 р. – 08.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/1odRAqZPXdksnfIK6qwIUAZIhyDZqqFuX/view
Програма візиту експертної групи	https://drive.google.com/file/d/1997wamZgm7lNIA4XMorK2R3NGHrWqx0I/view

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Вивчивши Відомості про самооцінювання ОП «Українська мова та література» зі спеціальності 014 Середня освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (далі – ЧНУ), проаналізувавши установчі й нормативні документи, інформацію з офіційного вебсайту ЗВО та отриману від стейкхолдерів під час акредитаційної експертизи у віддаленому (дистанційному) режимі, ЕГ пересвідчилася, що підстав про схвалення рішення у відмові в акредитації ОП немає. ЕГ констатує загальну відповідність ОП та освітньої діяльності за нею критеріям оцінювання її якості. ЗВО, згідно зі своєю місією та стратегією, забезпечує на ОП якісну підготовку висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, здатних до успішної самореалізації в майбутній професії. Виявлені слабкі сторони і недоліки не є суттєвими, безпосередньо не порушують чинної нормативної бази і не позначаються на набутті необхідних для здійснення професійної діяльності компетентностей. ОП загалом є структурованою, її зміст та обсяг відповідають вимогам чинного законодавства щодо здобуття вищої освіти на другому (магістерському) рівні. Високий рівень фаховості науково-педагогічних працівників, форми й методи викладання та навчання, поєднання навчання і наукових досліджень уможливають досягнення цілей ОП та програмних результатів навчання. Здобувачам вищої освіти забезпечено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії. Наявні приклади академічної мобільності учасників освітнього процесу, міжнародних стажувань, авторських видань свідчать про конкурентоспроможність і високий фаховий рівень учасників освітнього процесу. Взаємодія зі стейкхолдерами, урахування пропозицій, моніторингова діяльність внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти забезпечують якість ОП та її реалізації. У ЗВО системно реалізується політика академічної доброчесності. ЧНУ імені Юрія Федьковича має сформовану матеріально-технічну базу й технічне оснащення, умови для осіб з особливими освітніми потребами, інфраструктурні об'єкти для навчання та дозвілля. ЗВО має всі потрібні ресурси для якісного провадження освітнього процесу та його розвитку на цій ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Чітка кореляція цілей ОП з місією, візією та стратегією ЧНУ. Урахування розробниками ОП у визначенні цілей та ПРН галузевого й регіонального контекстів, тенденцій розвитку спеціальності; урахування досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм. Активна та дієва співпраця з роботодавцями, зокрема долучення до процедур перегляду ОП. Введення до ОП ОК 4 Інклюзивна педагогіка (для формування в студентів здатності до здійснення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами, оволодіння методиками роботи з такою категорією осіб) та ОК 10 Вивчення новітньої української літератури в ЗЗСО (для формування в здобувачів вищої освіти уявлень про безперервність літературного процесу, зв'язок сучасної української літератури з літературою попередніх періодів, зокрема й у контексті світової, та набуття навичок їх викладання в ЗЗСО). Ефективне набуття соціальних навичок. Постійний перегляд ОП, її якісне покращання. Чіткість, прозорість, зрозумілість і доступність Правил прийому до ЧНУ, відсутність у них дискримінаційних положень. Наявність чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Послідовне дотримання студентоцентрованого підходу до організації освітнього процесу, реалізація принципу академічної свободи. Задоволеність здобувачів методами навчання та викладання, процедурою здійснення контрольних заходів. Системність і різноаспектність формування науково-дослідницької компетентності студентів. Дієвість угод з європейськими партнерами, долучення НПП до реалізації таких угод, участь здобувачів у програмах подвійного дипломування. Продумана й послідовно зреалізована комплексна система заходів із пропагування та дотримання академічної доброчесності. Високий академічний і професійний рівень науково-педагогічних працівників. Орієнтація НПП на потреби регіону, створення навчальних програм та підручників з української мови для шкіл із румунською, молдовською мовами викладання, долучення до роботи над проблемою навчання української мови у школах національних спільнот у рамках проекту МОН “Навчаймось разом”. Стимулювання ЗВО професійного розвитку викладачів. Якісно сформована матеріально-технічна база, впровадження системи EDUROAM, що сприяють реалізації ОП і задоволенню потреб та інтересів здобувачів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Слабка сторона: Низька участь здобувачів вищої освіти та випускників ОП у процедурах її перегляду. Рекомендація: розробити план заходів щодо залучення здобувачів вищої освіти та випускників ОП до процедур її перегляду. 2. Недолік: Некоректно сформульовано ПР-1, ПР-3, ПР-6, ПР-13, ПР-16, ПР-18. Рекомендація: відредувати зміст програмних результатів навчання в такий спосіб, щоб їх можна було ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти. 3. Слабка сторона: ОП містить блоки вибіркових дисциплін, перший з яких є формальним, оскільки передбачає вивчення практики однієї з іноземних мов; застосування блокового підходу не обґрунтовано ЗВО. Рекомендація: Визначити механізми формування блоку вибіркових дисциплін. 4. Слабка сторона: Недостатня поінформованість здобувачів вищої освіти щодо можливості обрання дисциплін з інших ОП та інших рівнів освіти. Рекомендація: Посилити роботу з роз'яснення порядку реалізації здобувачами вищої освіти права на вибір навчальних дисциплін. 5. Слабка сторона: Потреба в інформуванні здобувачів щодо критеріїв оцінювання конкретних видів робіт. Рекомендація: Деталізувати критерії оцінювання конкретних видів завдань і вчасно ознайомлювати з ними здобувачів. 6. Слабка сторона: Несистемність оновлення змісту ОК. Рекомендація: виробити комплексний підхід до перегляду змісту всіх ОК, регулярно оновлювати список рекомендованої літератури. 7. Слабка сторона: Недостатня обізнаність здобувачів із можливістю оскаржити оцінку після проведення

семестрового оцінювання та відповідною процедурою оскарження результатів контрольних заходів. Рекомендація: Відразу після вступу на навчання роз'яснювати здобувачам їхнє право на оскарження семестрової оцінки шляхом подання аргументованої заяви відповідно до Положення про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань. 8. Слабка сторона: Низька практика залучення зовнішніх стейкхолдерів до проведення майстер-класів, гостьових лекцій. Рекомендація: Активніше залучати “зовнішніх” професіоналів-практиків до проведення майстер-класів, гостьових лекцій педагогічного та методичного спрямування. 9. Слабка сторона: Невисока публікаційна активність НПП у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus і Web of Science. Рекомендація: Визначити напрями внутрішньої наукової співпраці НПП з перспективою подальшого друку результатів досліджень у виданнях, індексованих у міжнародних базах Scopus і Web of Science. 10. Слабка сторона: У положенні щодо врегулювання конфліктних ситуацій досить описово подано інформацію щодо таких можливих інцидентів. Здобувачі не мають чіткого уявлення про те, якими мають бути їхні дії. Рекомендація: Розробити конкретний алгоритм дій для учасників освітнього процесу на випадок виникнення конфліктної ситуації.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

На підставі аналізу змісту ОП «Українська мова та література» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти (<https://bit.ly/3nwDeR4>) ЕГ констатує, що її цілі чітко сформульовано й визначено відповідно до спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), адже ОП має на меті підготовку фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними знаннями з лінгвістики й літературознавства, сучасними інформаційними технологіями, має практичні навички для успішної реалізації набутих знань і вмінь у галузі середньої освіти. Сфокусованість на майбутній професійній діяльності в закладах загальної середньої освіти та закладах фахової передвищої освіти відрізняє ОП від інших освітніх програм, зокрема в межах спеціальності 035 Філологія. Інформація, отримана під час зустрічей з фокус-групами в період акредитаційної експертизи у віддаленому (дистанційному) режимі, аналіз Стратегічного плану розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 роки, змісту ОП та Відомостей про самооцінювання дає підстави ЕГ стверджувати, що цілі ОП вповні узгоджуються з місією, візією та стратегією ЗВО, якими передбачено виховання гармонійно розвиненої особистості, патріота України, її мови й культурних традицій, підготовку висококваліфікованого, конкурентоспроможного фахівця з високими духовними якостями, здатного до безперервної самоосвіти, професійного самовдосконалення й активних дій в умовах невизначеності (<https://bit.ly/3VfmeDT>). Реалізація ОП відповідає суспільній місії ЧНУ, оскільки нею передбачено формування світогляду і виховання молоді через підготовку добротесних та висококваліфікованих педагогічних кадрів.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ЗВО до визначення цілей і формулювання фахових компетентностей та програмних результатів навчання залучає стейкхолдерів. Так, на зустрічі ЕГ роботодавці підтвердили, що вони активно долучаються до перегляду ОП. Зокрема, було враховано їхні пропозиції щодо: введення ОК «Інформаційно-комунікаційні технології»; заміни ОК «Актуальні проблеми літературознавства» на ОК «Аналіз художнього твору на уроках літератури»; додавання до переліку закладів освіти, де можуть працевлаштуватися випускники ОП, закладів фахової передвищої освіти; редагування назви ОК «Викладання української мови в школах національних меншин» на «Викладання української мови в школах національних спільнот»; розширення переліку вибіркових дисциплін за рахунок уведення ОК «Методика вивчення літератури рідного краю в ЗЗСО». У перегляді ОП беруть участь і науково-педагогічні працівники. За їхньою пропозицією ОК «Питання теорії літератури у шкільному курсі з української літератури» перенесено з обов'язкових до вибіркових; введено ВК «Лідерство та основи партнерської взаємодії в освітньому процесі». Вони оновлюють робочі програми навчальних дисциплін за результатами проходження стажування й підвищення кваліфікації (до ІНДЗ додали написання есе) тощо. Студенти, які були присутні на зустрічі з ЕГ, не змогли пригадати випадків своєї участі в перегляді ОП, проте засвідчили, що під час анкетування вони мали змогу висловити пропозиції щодо вдосконалення змісту ОП. Слід зауважити також, що за результатами опитування 25% здобувачів вищої освіти за ОП підтвердили свою участь у перегляді освітньої програми (<https://bit.ly/3pIDrDH>). Аналіз Відомостей про самооцінювання ОП, інтерв'ювання випускників не засвідчили їхньої участі в перегляді

освітньої програми. Під час відкритої зустрічі та зустрічей зі стейкхолдерами ніхто з присутніх не висловив зауваження щодо неврахування їхніх пропозицій.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

На підставі аналізу змісту ОП, відомостей про самооцінювання, інтерв'ювання стейкхолдерів ЕГ стверджує, що освітня програма враховує тенденції розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. Це відбито у цілях та ПРН. Так, тенденції розвитку спеціальності та галузевий контекст враховано у формулюванні цілей ОП (вони передбачають підготовку фахівця, який володіє фундаментальними теоретичними знаннями, методологією наукового дослідження, сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями навчання, здатного до самоосвіти і самовдосконалення, розв'язувати складні нестандартні завдання в галузі середньої освіти) та ПРН (зокрема, ПР-1, ПР-2, ПР-4, ПР-5, ПР-6, ПР-7, ПР-14, ПР-18). У визначенні ПРН враховано і регіональний контекст (ПР-9, ПР-18). Конкурентоспроможність випускників на ринку праці забезпечено передовсім ПР-1, ПР-2, ПР-3, ПР-5, ПР-6, ПР-7, ПР-14, ПР-15, ПР-18, ПР-19. Присутні на зустрічі з ЕГ випускники підтвердили працевлаштування за спеціальністю й здатність до успішної професійної діяльності. На їхню думку, вони підготовлені до здійснення керівництва науково-дослідницькою діяльністю учнів, до створення презентацій, розроблення конспектів уроків; здатності брати на себе відповідальність, працювати в команді тощо. Водночас випускники висловили побажання більше уваги приділяти набуттю навичок роботи зі шкільною документацією, правильного розподілу свого часу, формуванню вміння розпізнавати важливу інформацію з-поміж великого інформаційного потоку. Під час формування цілей і визначення ПРН було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, про що свідчить інформація, надана у Відомостях про самооцінювання ОП та гарантом під час зустрічей з ЕГ. Зокрема, ураховано досвід аналогічних ОП щодо запровадження ОК з методики навчання української мови і літератури у ЗВО (Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка та Прикарпатського національного педагогічного університету імені Василя Стефаника), інформаційно-комунікаційних технологій (Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Рівненського державного гуманітарного університету). У визначенні ПР-11, ПР-16 було враховано досвід Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, Рівненського державного гуманітарного університету. ПР-9 було визначено завдяки аналізу ОП Ягеллонського університету (Польща).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Аналіз змісту ПРН та робочих програм навчальних дисциплін, за допомогою яких вони досягаються, дає підстави ЕГ стверджувати, що ПРН загалом відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для сьомого кваліфікаційного рівня. Так, ПРН передбачають здобуття випускниками спеціалізованих концептуальних знань, що, зокрема, охоплюють розвиток української системи освіти в умовах реформ та світових освітніх тенденцій (ПР-1); сучасні термінологію, наукові поняття, концепції, теорії, методи дослідження у галузі філології та дидактики (ПР-2); сучасні теорію та методику, технології навчання (ПР-6); зміст і принципи організації освітньої діяльності в закладах освіти (ПР-7) (дескриптор “знання”); набуття спеціалізованих умінь і навичок наукового спілкування та презентації результатів дослідження державною й іноземною мовами (ПР-3); наукового аналізу й критичного осмислення фахового теоретичного й прикладного матеріалу за допомогою оптимального добору дослідницьких підходів і методів, методологічних принципів (ПР-10, ПР-11); провадження наукової та інноваційної діяльності в галузі знань (ПР-14), розв'язувати проблеми в нових середовищах з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності (ПР-8, ПР-9, ПР-15, ПР-18) (дескриптор “уміння/навички”); а також набуття вмінь інтегрувати знання (ПР-17), зрозуміло й аргументовано доносити власні знання до фахівців і нефахівців, осіб, що навчаються (ПР-4, ПР-12) (дескриптор “комунікація”), продовжувати навчання з високим ступенем автономності (ПР-5) (дескриптор “відповідальність і автономія”) тощо. У самих формулюваннях ПРН чітко не простежується відповідність дескрипторам за сьомим рівнем Національної рамки кваліфікацій, проте це відбито в робочих програмах навчальних дисциплін, де ПРН конкретизовано через знання і вміння, яких мають набути здобувачі. ЕГ, на підставі ретельного аналізу, констатує загалом відповідність ПРН визначеним ОП загальним та фаховим компетентностям. ЕГ звертає увагу на невдале формулювання окремих ПРН (ПР-1, ПР-3, ПР-6, ПР-13, ПР-16, ПР-18).

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Узгодженість цілей ОП з місією, візією та стратегією ЧНУ; активна співпраця з роботодавцями (залучення їх до перегляду ОП); урахування розробниками ОП у визначенні цілей та ПРН галузевого і регіонального контекстів,

тенденцій розвитку спеціальності й досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабка сторона: Низька участь здобувачів вищої освіти та випускників ОП у процедурах її перегляду. Рекомендація: Розробити план заходів щодо залучення здобувачів вищої освіти та випускників до процедур перегляду ОП. Недолік: Некоректно сформульовано ПР-1, ПР-3, ПР-6, ПР-13, ПР-16, ПР-18. Рекомендація: ПР-1 “Знати й розуміти шляхи розвитку системи освіти України в умовах реформаційних змін та світових освітніх тенденцій” викласти в редакції “Знати й розуміти шляхи розвитку системи освіти України в умовах реформ та світових освітніх тенденцій”; усунути невідповідність у формулюванні ПР-6 “Опановувати сучасну теорію та методику, технології навчання філологічних предметів, інформаційних та інноваційно-комунікаційних та комп’ютерних технологій навчання для успішного й ефективного викладання української мови та літератури в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти”, замінивши слово “опановувати” на “знати”; ПР-13 “Узагальнити теоретико-лінгвістичні знання студентів-магістрів; розширити їхню загальну мовознавчу підготовку; поглибити розуміння важливості мови в організації життєдіяльності як суспільства загалом, так і мікроспільноти, зокрема шкільного чи студентського колективу” викласти в редакції “Знати теоретичні положення мовознавства та ступінь їх висвітлення в шкільному курсі української мови, історичні надбання та новітні досягнення лінгвістичної науки та вміти їх критично осмислювати й інтерпретувати; розуміти важливість мови в організації життєдіяльності як суспільства загалом, так і мікроспільноти, зокрема шкільного чи студентського колективу”; у ПР-16 “Демонструвати знання з обраної філологічної спеціалізації, вміння збирати, систематизувати та інтерпретувати мовні й літературні факти, обирати оптимальні дослідницькі прийоми й методи для їх аналізу” замінити слово “фактів” словом “явища”; ПР-18 “Цінувати мультикультурність і різноманіття світу, вибудовуючи свою професійну діяльність на засадах толерантності й співробітництва” викласти в редакції “Вміти вибудовувати професійну діяльність на засадах толерантності й співробітництва з урахуванням мультикультурності та різноманіття світу”; з ПР-3 “Демонструвати належний рівень володіння державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в професійному й науковому спілкуванні; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовою” вилучити слово “професійному”, оскільки володіння професійним спілкуванням державною та іноземною мовою забезпечується на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Освітня програма та освітня діяльність за нею загалом відповідають критерію 1, оскільки ОП спроектована з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, потреб ринку праці, запитів стейкхолдерів; програмні результати навчання загалом відповідають сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій, проте містить несуттєві недоліки, які можна усунути в процесі реалізації освітньої програми. Вказані недоліки щодо формулювань окремих ПРН не є суттєвими, оскільки їх чітко конкретизовано в робочих програмах навчальних дисциплін через рубрики “знання” і “вміння”.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Загальний обсяг ОП «Українська мова та література» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти відповідає ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» і складає 90 кредитів ЄКТС. З них 67 кредитів ЄКТС (74,4 %) – обов’язкові компоненти, 23 кредити ЄКТС (25,6 %) – вибіркові компоненти. У межах обов’язкових компонентів 15 кредитів ЄКТС (16,7 % від загального обсягу ОП) виділено для практичної підготовки (педагогічної практики (шкільної та асистентської)), 15 кредитів ЄКТС (16,7 %) – для атестації. За циклами кредити ЄКТС розподілено в такий спосіб: для загальної підготовки виділено 12 кредитів ЄКТС (13,3 %), професійної підготовки – 55 кредитів ЄКТС (61 %). Освітні компоненти та кількість кредитів ЄКТС, виділених для їх опанування, в ОП і навчальних планах денної та заочної форм навчання збігаються. Стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти немає.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз змісту ОП (зокрема, переліку компонент ОП та їх логічної послідовності, матриці відповідності програмних компетентностей компонентам ОП та матриці забезпечення ПРН відповідними компонентами ОП), навчального плану, дає підстави стверджувати, що ОП має чітку структуру, ОК складають логічну взаємопов'язану систему теоретичної і практичної підготовки, а також підсумкової атестації здобувачів вищої освіти. ОП є структурованою в контексті загального часу навчання. Кредити ЄКТС за трьома семестрами розподілено рівномірно: по 30 кредитів ЄКТС на кожний з них. В ОП освітні компоненти об'єднано у два цикли: загальної та професійної підготовки. ОП передбачає практичну підготовку та підсумкову атестацію, а також блоки вибіркового ОК. Практична підготовка охоплює педагогічну (шкільну та асистентську) практику, підсумкова атестація передбачає підготовку та захист дипломної роботи. Проаналізувавши зміст ОП, робочі програми навчальних дисциплін, та провівши інтерв'ювання різних груп стейкхолдерів (НПП, випускників ОП та роботодавців), ЕГ підтверджує досягнення всіх ПРН, визначених ОП, обов'язковими ОК. Досягнення ПР-1, ПР-2, ПР-4, ПР-5, ПР-6, ПР-7, ПР-8, ПР-12, ПР-14, ПР-15, ПР-16, ПР-19 забезпечено синтезом обов'язкових ОК. ПР-3 охоплено змістом ОК 2, ПР-10 – ОК 9, ПР-11 – ОК 4, ПР-17 – ОК 9, ПР-9 – ОК 6 та ОК 10, ПР-13 – ОК 3 й ОК 9, ПР-18 – ОК 2 та ОК 4. Кожен ПРН реалістично охоплено змістом ОП. Вона не містить ПРН, які досягаються виключно вибічковими дисциплінами. Окремі огріхи містяться в матриці забезпечення ПРН відповідними ОК. Так, ПР-3 забезпечено ОК 2 та поглиблено низкою вибічкових дисциплін (ВК 1, ВК 3, ВК 4), тоді як у матриці вказано ще й ОК 3 й ОК 4. Проте аналіз змісту робочих програм навчальних дисциплін «Інформаційно-комунікаційні технології» (ОК 3) та «Інклюзивна педагогіка» (ОК 4) засвідчив, що вони не забезпечують досягнення ПР-3. Досягнення ПР-6, крім ОК, зазначених у матриці відповідності, забезпечують також ОК 6 та ОК 10. У робочій програмі навчальної дисципліни «Питання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови» в пререквізитах зазначено ОК бакалаврської ОП. Навчальний план підготовки магістра сформовано відповідно до опису ОП та структурно-логічної схеми. Він містить усі необхідні структурні компоненти. Проте ЕГ звертає увагу на низку неточностей, які містить навчальний план (від 30.06.2021 р.). Так, термін навчання в навчальному плані визначено 1,5 року, тоді як реалізацію ОП передбачено за 1 рік і 4 місяці. Графік освітнього процесу після закінчення навчання за ОП (графа 6 курс) передбачає канікули, обсягом 35 тижнів. У навчальному плані вказано, що його призначено для студентів 5-6 курсів. Під час зустрічі ЕГ з адміністративним персоналом начальника навчального відділу такі огріхи пояснив технічною проблемою, оскільки навчальні плани формуються за допомогою спеціальної програми, де відповідні дані зазначаються автоматично. Наразі ЗВО готує нове програмне забезпечення і ці недоліки буде усунуто.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП повністю відповідає предметній області, визначеної для неї спеціальності 014 Середня освіта (предметна спеціалізація «Українська мова і література»). Об'єктами вивчення і діяльності, заявленими в ОП, є освітній процес у ЗЗСО, фахової передвищої та вищої освіти, пов'язаний з вивченням мовознавчих і літературознавчих, психолого-педагогічних та лінгводидактичних дисциплін, сучасних педагогічних технологій. Зміст ОК 2, ОК 4, ОК 6, ОК 9 забезпечують теоретичний аспект предметної області. Здобувач вищої освіти набуває інтегральної, а також загальних та фахових компетентностей майбутнього фахівця для успішного здійснення професійної та дослідницької діяльності. Усі освітні компоненти за своїм змістом відповідають спеціальності Середня освіта (за предметною спеціалізацією «Українська мова і література») і забезпечують практичних умінь та навичок у викладанні української мови і літератури, застосуванні сучасних технологій навчання, зокрема й за допомогою ІКТ тощо. Запропоновані в ОП обов'язкові ОК, зокрема загальної та практичної підготовки й атестації, відповідають методам, методикам і технологіям навчання (метод проєктів, рольові ігри, презентація дослідницьких робіт, результатів виконаних досліджень, дискусія тощо), якими має опанувати майбутній фахівець у галузі середньої освіти. Усі обов'язкові ОК забезпечено необхідними пристроями та обладнанням, зокрема мультимедійними проєкторами, екранами для проєкторів, ноутбуками, а також мережею «Eduroam». Сукупність вищезазначених компонент дає змогу досягти заявлених цілей та ПРН, що зображено у матрицях ОП. Досягнення всіх ПРН забезпечено обов'язковими освітніми компонентами.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів регулюють Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ (<https://bit.ly/2XLe3Bz>), Положення про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін (<https://bit.ly/3CfLOd3>). Здобувачі можуть також вибирати бази практики, тему дипломної роботи тощо. ОП передбачає вивчення вибіркового ОК в обсязі 23 кредитів ЄКТС (25,6 % від обсягу ОП), що відповідає вимогам чинного законодавства. Згідно з Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін здобувачі можуть обирати дисципліни відповідно до ОП, за якими вони навчаються, а також із дисциплін загальноуніверситетського каталогу (<https://bit.ly/3EfqTr7>). Вибіркові дисципліни в межах ОП запропоновано в блоках. Їх розміщено на сайтах відповідних кафедр. Каталоги містять презентації та силабуси вибіркового ОК, що дає змогу здобувачам перед вибором дисципліни ознайомитися з їхнім змістом більш детально. Терміни проведення процедур вибору студентами ОК визначаються з

урахуванням необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення) формування контингенту студентів у групах і потоках. Підпункт 3.2. Положення про порядок реалізації студентами ЧНУ права на вибір навчальних дисциплін містить 6 етапів, які чітко регламентують процедуру їх обрання. Вивчення ЕГ змісту силабусів вибіркових дисциплін у межах ОП засвідчує, що здебільшого їх дібрано з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності й ринку праці, рівня задоволеності здобувачів. Надані на запит ЕГ сканкопії індивідуальних навчальних планів окремих здобувачів ОП підтверджують забезпечення формування індивідуальної освітньої траєкторії, вони містять відповідні записи про вибіркові дисципліни. На зустрічах з ЕГ здобувачі підтвердили вільний вибір дисциплін, однак не всі знали про можливість обрання дисциплін із загальноуніверситетського каталогу. Аналіз блоків вибіркових дисциплін у межах ОП засвідчив, що вибірковість ОК з вибіркового блоку 1 є дещо формальною, оскільки здобувачі мають вивчити практику однієї з іноземних мов. ОК “Питання теорії літератури у шкільному курсі з української літератури”, за рішенням методичної ради філологічного факультету (<https://cutt.ly/sRPaA2e>), у 2021 р. було перенесено з обов'язкових у вибіркові, тоді як ОК 9 “Питання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови” залишено в обов'язкових. За поясненням гаранта ОП таке рішення викликано тим, що питання теорії літератури та проблем їх викладання здобувачі частково опановують на першому (бакалаврському) рівні (спекурс з проблем викладання української літератури у шкільному курсі з української літератури). Проблеми теорії літератури у шкільному курсі на прикладі творів сучасних українських авторів охоплено обов'язковою ОК 10 “Вивчення новітньої української літератури в ЗЗСО”.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Організацію і проведення практик у ЗВО регламентовано Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://bit.ly/2Zz7tH8>). З базами практик ЗВО укладає договори (на запит ЕГ було надано Договір про співпрацю між ЧНУ та управлінням освіти Чернівецької міської ради з відповідним додатком). ОП передбачає проходження в третьому семестрі педагогічної (шкільної – 4 т., асистентської – 4 т.) практики, в обсязі 15 кредитів ЄКТС. Отже, тривалість практики складає 56 годин на тиждень, що суперечить п. 2.10. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти ЧНУ імені Юрія Федьковича, де зазначено, що тривалість робочого часу студентів під час проходження практики складає: для студентів віком від 15-ти до 16-ти років – 24 години на тиждень; для студентів віком від 16-ти років – 30 годин (1 кредит) на тиждень. Педагогічна (шкільна та асистентська) практика включена до ОП як обов'язковий компонент. Частка практики складає 16,7% від загального обсягу кредитів ЄКТС, виділених на опанування ОП. Зміст педагогічної практики, її проведення регламентується наскрізною програмою практики, яка охоплює вступ; мету, завдання практики, компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти у процесі проходження практики; види та терміни проходження практики; орієнтовні бази практики; інформаційний обсяг практик; індивідуальні завдання; форми і методи контролю; критерії оцінювання; підведення підсумків практики. Педагогічна практика проводиться на базі закладів освіти, як правило, м. Чернівців та Чернівецької області. Проходження педагогічної практики забезпечує формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетентностей майбутніх фахівців для успішного здійснення професійної діяльності. Практика завершує формування системи професійних умінь і навичок здобувачів за другим (магістерським) рівнем і є важливим етапом набуття практичних навичок. Під час інтерв'ювання здобувачі за цією ОП зазначили, що ЗВО проводить настановну й підсумкову конференції, враховує побажання студентів щодо вибору баз практики. Загалом здобувачі задоволені компетентностями, здобутими під час практичної підготовки. Позитивно про практикантів відгукувалися і керівники від баз практик під час зустрічей з ЕГ. На зустрічах з ЕГ здобувачі вищої освіти висловили пропозиції щодо збільшення терміну тривалості практики та її проведення в одному семестрі з вивченням методичних дисциплін. Загалом вони задоволені теоретичною підготовкою для успішного проходження практики, її змістом, професійністю керівників практики та методистів, які супроводжують їх під час проходження практики. Результати анкетування свідчать, що лише 50 % здобувачів вищої освіти вважають обсяг практичної підготовки у структурі ОП достатнім (<https://bit.ly/3pA1civ>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

На підставі аналізу змісту ОП, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, спілкування зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що набуття ними соціальних навичок забезпечується переважною більшістю обов'язкових компонент. Зміст обов'язкових навчальних дисциплін психолого-педагогічного, методичного спрямування (зокрема ОК 2, ОК 4, ОК 5, ОК 7), практична підготовка дають змогу сформуванню в здобувачів вищої освіти здатність брати на себе відповідальність, проявляти лідерські якості, працювати в команді тощо. ОП «Українська мова та література» має соціономічну спрямованість, що дає підстави стверджувати, що цілі, завдання і зміст ОП повною мірою забезпечують набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі продемонстрували вільне володіння соціальними навичками, підтверджуючи їх сформованість.

7. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Під час перегляду ОП у 2021 році робочою групою було враховано вимоги професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Зміст ОПП передбачає достатній обсяг ОК, спрямованих на формування фахових компетентностей, передбачених професійним стандартом, зокрема, мовно-комунікативної (ОК2, ОК5, ОК7, ОК9), предметно-методичної (ОК2, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК8, ОК9), інформаційно-цифрової (ОК3), психологічної (ОК1), емоційно-етичної (ОК1, ОК2), компетентності педагогічного партнерства (ОК2, ОК3, ОК4), інклюзивної (ОК4), організаційної (ОК2, ОК7, ОК8) та ін. ЗВО за ОП «Українська мова та література» зі спеціальності 14.01 Середня освіта (Українська мова і література) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти не присвоює професійної кваліфікації.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ на підставі аналізу нормативних документів, змісту ОП, робочих програм навчальних дисциплін з'ясувала, що обсяг фактичного навантаження співвідноситься з обсягом ОП у кредитах ЄКТС та збігається із заявленими ЗВО у відомостях про самооцінювання ОП, що підтвердили під час зустрічей з ЕГ науково-педагогічні працівники і здобувачі. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи визначається Положенням про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://bit.ly/3EgcR8L>), відповідно до якого кількість контактних годин на один кредит для студентів магістерського рівня складає від 7 до 10 годин. Максимальна кількість контактних годин призначається за навчальними дисциплінами, де передбачено комплекс лабораторних робіт (лабораторний практикум). Решта часу відводиться на самостійну роботу. Розподіл контактних годин між лекціями, практичними, семінарськими, лабораторними заняттями та консультаціями, а також між тижнями теоретичного навчання є прерогативою Університету. При цьому максимальне тижневе аудиторне навантаження не повинно перевищувати для здобувачів освітнього ступеня магістра 18 годин. Усі визначені норми дотримано в реалізації ОП. Зміст та обсяги самостійної роботи з навчальних дисциплін визначено робочими програмами навчальних дисциплін, аналіз яких засвідчив, що їх розроблено відповідно до вищезазначених нормативних документів. У робочих програмах навчальних дисциплін визначено теми самостійної роботи, завдання, кількість виділених годин, кількість балів, перелік рекомендованої літератури тощо. На зустрічі з адміністративним персоналом ректор університету надав усну інформацію, що після запровадження дистанційного навчання, зумовленого поширенням пандемії Covid-19, у ЗВО було проведено онлайн опитування щодо задоволеності організації дистанційного навчання, яке засвідчило перевантаження самостійною роботою саме під час навчання в умовах карантину. Після цього викладачі скоротили обсяг самостійної роботи. На зустрічі з ЕГ здобувачі підтвердили, що було таке опитування, а також зазначили, що наразі їм достатньо виділено часу для виконання самостійної роботи.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти на ОП за дуальною формою навчання не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Введення до ОП ОК 4 Інклюзивна педагогіка для формування в студентів здатності до здійснення психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами, оволодіння методиками роботи з такою категорією осіб, а також ОК 10 Вивчення новітньої української літератури в ЗЗСО для формування в здобувачів вищої освіти уявлень про безперервність літературного процесу, зв'язок сучасної української літератури з літературою попередніх періодів, зокрема й у контексті світової, та набуття навичок їх викладання в ЗЗСО. Ефективне набуття соціальних навичок. Постійний перегляд ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабка сторона: У матриці забезпечення ПРН відповідними ОК наявні певні неточності: зокрема вказано, що ПР-3 досягається завдяки вивченню ОК 3 та ОК 4, що не підтверджено змістом робочих програм цих навчальних дисциплін, а досягнення ПР-6, крім ОК, зазначених у матриці відповідності, забезпечують також ОК 6 та ОК 10. Рекомендація: Вилучити з матриці забезпечення ПРН відповідними ОК позначки щодо забезпечення ПР-3 ОК 3, ОК 4; додати до матриці позначки щодо досягнення ПР-6 ОК 6 та ОК 10. Слабка сторона: Термін навчання (1,5 року) в навчальному плані за 2021 р. не збігається з терміном реалізації ОП (1 рік і 4 місяці); графік навчального процесу після закінчення навчання за освітньою програмою (графа 6 курс) передбачає 35 тижнів канікул; навчальний план призначено для студентів 5-6 курсів. Рекомендація: Усунути наявну невідповідність у терміні навчання, зазначеного

в навчальному плані й ОП; викласти терміни та поняття, застосовані в навчальному плані, відповідно до їх нормативних назв: графік «навчального» процесу – графік «освітнього» процесу, 5-6 курс – 1-2 курс; вилучити з графіка освітнього процесу канікули, передбачені після закінчення терміну навчання на ОП. Слабка сторона: ОП містить блоки вибіркових дисциплін, перший з яких є формальним, оскільки передбачає вивчення практики однієї з іноземних мов; застосування блокового підходу не обґрунтовано ЗВО. Рекомендація: Визначити механізми формування блоку вибіркових дисциплін. Слабка сторона: Недостатня поінформованість здобувачів вищої освіти щодо можливості обрання дисциплін з інших ОП та інших рівнів освіти. Рекомендація: Посилити роботу з роз'яснення порядку реалізації здобувачами вищої освіти права на вибір навчальних дисциплін. Слабка сторона: невідповідність тривалості практичної підготовки (8 тижнів) і кількості кредитів ЄКТС, які їй присвоєно (15 кредитів). Рекомендація: узгодити тривалість практичної підготовки з обсягом виділених кредитів ЄКТС відповідно до чинних норм.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОП та освітня діяльність за нею загалом відповідають Критерію 1, її структура і зміст відповідають частині 1 статті 91 Закону України «Про вищу освіту», здобувачам вищої освіти забезпечено можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії, проте простежуються несуттєві недоліки, які можна усунути у процесі подальшої реалізації ОП. Вказана слабка сторона щодо наявності блоків вибіркових дисциплін не є суттєвою, оскільки здобувачі забезпечені правом обирати ОК із загальноуніверситетського каталогу, а не лише в межах ОП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Аналіз Правил прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2021 році, а також інтерв'ювання здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОП, дав змогу ЕГ констатувати, що вони є доступними для потенційних вступників і всіх охочих, їх викладено чітко й зрозуміло. Правила прийому не містять дискримінаційних положень і не передбачають жодних обмежень чи привілеїв для вступників на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), у межах якої здійснюється підготовка фахівців за ОП «Українська мова та література». Правила прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2021 році наявні у вільному доступі на офіційному вебсайті ЗВО (<https://bit.ly/3vKZYAq>).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2021 році вступ на навчання за ОП відбувся на підставі результатів ЄВІ з іноземної мови у формі тесту з іноземної мови (англійської, німецької, французької або іспанської) або вступного іспиту з іноземної мови (у разі вступу на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб на основі освітнього ступеня магістра чи ОКР спеціаліста), фахового вступного випробування. В обчисленні конкурсного бала враховано також і середній бал додатка документа про здобуття ОС бакалавра (магістра/спеціаліста). Інших показників конкурсного відбору Правилами прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича в 2021 році не передбачено. У Правилах прийому враховано особливості вступу на ОП через розподіл вагових коефіцієнтів між результатами вступного випробування з іноземної мови, який склав 0,3, та фахового вступного випробування (фахового іспиту) – 0,7, що є одним з ефективних підходів у формуванні якісного контингенту здобувачів. Програму фахового іспиту для вступників на ОП обговорено й схвалено на засіданнях кафедри сучасної української мови, кафедри української літератури та вченої ради філологічного факультету. Відповідно до вимог чинного законодавства її затвердив ректор університету. Аналіз Програми фахового іспиту для вступників освітнього ступеня магістра за ОП (<https://bit.ly/3nnvwJ2>) засвідчив, що вона, крім програмового матеріалу, містить перелік рекомендованої (основної та додаткової) літератури, критерії оцінювання. Програма фахового іспиту є спільною для двох спеціальностей (014.01 Середня освіта (Українська мова і література) і 035.01 Філологія (Українська мова і література)) та охоплює перевірку здатності вступника до опанування ОП на основі здобутих раніше компетентностей з мовознавчих та літературознавчих дисциплін.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ проаналізувала Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (<https://bit.ly/3jAuata>), Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://bit.ly/3mach6h>), Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича (<https://bit.ly/3meHJR1>), де не лише регламентовано правила визнання і перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а й визначено форми, основні цілі, завдання та організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти. ЕГ констатує чіткість, зрозумілість правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також їхню відповідність Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.). Вищезазначені положення розміщено на офіційному вебсайті ЧНУ імені Юрія Федьковича і є доступними для всіх учасників освітнього процесу. На зустрічах з ЕГ здобувачі вищої освіти виявили обізнаність з правилами визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Визначити, чи послідовно дотримуються вищезазначених правил у ЧНУ імені Юрія Федьковича, ЕГ не мала змоги через відсутність такої практики на ОП.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, регламентовано Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, у системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://bit.ly/3ChYqAD>), де чітко визначено порядок та процедуру визнання результатів неформальної освіти. Визнання результатів навчання в неформальній освіті в ЧНУ імені Юрія Федьковича дозволено для обов'язкових дисциплін, вивчення яких починається з другого семестру. Можливо також визнати результати навчання, отримані в неформальній освіті, як додаткові, в обсязі не більше 10% від загального обсягу за конкретною ОП. Фахова комісія, відповідно до робочої програми навчальної дисципліни, визначає метод оцінювання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Здобувача вищої освіти ознайомлюють із робочою програмою навчальної дисципліни, зокрема з переліком питань, які виносяться на підсумковий контроль, та критеріями оцінювання. У разі незгоди здобувача вищої освіти з висновком фахової комісії передбачено апеляцію. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є доступними для всіх учасників освітнього процесу, відповідне Положення розміщено на офіційному вебсайті ЧНУ імені Юрія Федьковича. Проте під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти не виявили обізнаності з вищезазначеними правилами. Прикладів практичного застосування правилами визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Чіткість, прозорість, зрозумілість і доступність Правил прийому до Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича для вступників та інших зацікавлених осіб; відсутність у них дискримінаційних положень. Наявність чітких та зрозумілих правил визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабка сторона: Вступний фаховий іспит не передбачає вимірювання рівневих початкових (вхідних) дидактичної та методичної компетентностей, передбачених аналогічною ОП для здобуття освітнього ступеня бакалавра. Рекомендація: Внести до змісту вступного фахового іспиту питання теорії та практики навчання української мови і літератури, потрібних для навчання на ОП зі спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Слабка сторона: Необізнаність учасників освітнього процесу з правилами визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендація: Проводити активну роз'яснювальну роботу з інформування здобувачів вищої освіти про неформальну освіту та порядок визнання здобутих у ній результатів навчання.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання є прозорими, чіткими і зрозумілими, вказані недоліки не є суттєвими, що підтверджує загалом відповідність Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми, методи навчання й викладання в ЧНУ регульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/ZRouw87>). На ОП здійснюється навчання в очній (денній) та заочній формах. Під час акредитаційної експертизи навчання відбувалося дистанційно (наказ ректора ЧНУ № 310 від 22.09.2021 р. ; <https://cutt.ly/QRp7z3d>) із застосуванням платформи Moodle (moodle.chnu.edu.ua) та системи відеозв'язку Google Meet, доступ до якої викладачі мають через корпоративні акаунти. Проф. О. Кульбаська використовує для дистанційного навчання власний сайт (<https://kulbabska.com/>). У ході зустрічі з ЕГ НПП зауважили, що вільні у виборі методів навчання та надають перевагу педагогіці партнерства, більше застосовують діалогічні, інтерактивні, проблемні методи навчання (бесіда, дискусія, групове обговорення, рольова гра, мозковий штурм, проектна діяльність та ін.), що підтверджує й аналіз табл. 3 Відомостей про СО, робочих програм (ЕГ зауважує, що в РП ОК 3, ОК 4 2021 н.р. не наведено методів навчання). Загалом такий підхід до обрання методів навчання є студентоцентрованим, він сприяє досягненню програмних результатів. Аналіз результатів опитування «Викладач очима студентів» (<https://cutt.ly/RE7Toeh>) виявив загалом високий рівень задоволеності здобувачів методами викладання. Як повідомили на зустрічі з ЕГ студенти, вони вільні у виборі теми дипломної роботи, мають змогу формувати індивідуальну освітню траєкторію шляхом вибору навчальних дисциплін. ЕГ констатує наявність академічної свободи й у здобувачів ОП, і в НПП.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

ОП розміщують на сайті філологічного факультету (<https://cutt.ly/cRaq5Gg>) ще до початку вступної кампанії, там же перед початком н.р. оприлюднюють навчальний план, силабуси. Робочі програми з інформацією про зміст і структуру ОК наведено на платформі електронного навчання ЧНУ (moodle.chnu.edu.ua), доступ до якої студенти мають після зарахування на навчання. Порядок і критерії оцінювання в межах окремих ОК описано в силабусах і робочих програмах, однак вони потребують удосконалення – наведення або деталізації критеріїв оцінювання конкретних видів робіт. У РП й силабусі ОК 2 (<https://cutt.ly/CRouu6a>) наявні розбіжності у кількісних параметрах шкали оцінювання та критеріїв. На зустрічі з ЕГ здобувачі повідомили, що знають про те, де можна знайти інформацію про цілі, зміст, програмні результати, критерії оцінювання навчальних дисциплін, однак мали труднощі з відповіддю на запитання про те, як довідуються про критерії оцінювання того чи того виду робіт. Водночас ЕГ зазначає, що питання критеріїв оцінювання порушували, наприклад, на засіданні кафедр історії та культури української мови (протокол № 7 від 9.02.2021 р.), сучасної української мови (протокол № 16 від 29.06.2021 р.) (документи надано на запит ЕГ).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Упродовж навчання здобувачі набувають науково-дослідницької компетентності, яку формують різні ОК. Відповідні завдання передбачено в силабусах основних дисциплін (Професійне та особистісне становлення вчителя, Питання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови та ін.) та вибіркових (Науковий семінар з проблем вивчення та викладання історії та культури української мови, Науковий семінар з проблем вивчення та викладання української літератури в ЗЗСО та ін.) (<https://cutt.ly/cRaq5Gg>), а також у програмі педагогічної практики (<https://cutt.ly/fRahlSo>). Підсумковий атестаційний контроль відбувається у формі захисту дипломної роботи, що дозволяє виявити набутий рівень науково-дослідницької компетентності здобувачів. На кафедрах історії та культури української мови, сучасної української мови діють студентські наукові гуртки (<https://cutt.ly/jRahxQY>; <https://cutt.ly/sRahcvB>). Здобувачі ОП щороку виголошують доповіді на науковій студентській конференції ЧНУ (2021 р. – О. Бойчук, Т. Гладій, М. Гринчук, М. Берегуля та ін.). Кращі доповіді рекомендують до друку в збірнику, здійснюваного коштом ЗВО. Студенти беруть участь і в конференціях за межами ЧНУ (<http://surl.li/agede>), публікують результати досліджень у співавторстві з науковим керівником (<https://cutt.ly/gRahnNq>). На факультеті діє інтелектуальний літературний клуб ««Art Hunters Club», здобувачі М. Ковалишин, Т. Гладій, Є. Іпатій долучалися до наповнення сайту науково-мистецького спрямування «Літературний простір» (<https://cutt.ly/5RahQn1> ; <https://cutt.ly/GRahWvw> ; <https://cutt.ly/DRahEQs>). Результатом поєднання навчання й

досліджень здобувачкою М. Ревеогою (Лашук) стало керівництво (спільно з доц. В. Костиком) учнівською науковою роботою, яка здобула 2 місце на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту МАН у секції «Фольклористика» (<https://cutt.ly/VRahRNV> ; <https://cutt.ly/XRahUif>). ЕГ потверджує факт того, що ЧНУ забезпечує поєднання навчання й дослідницької діяльності під час реалізації ОП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

ЕГ не простежує цілісної системи щорічного оновлення змісту ОК ОП. Як виявив порівняльний аналіз силабусів 2020/2021 та 2021/2022 н.р. (<https://cutt.ly/nRacOII>), окремі викладачі, зважаючи на сучасні наукові та освітні тенденції, додають нові теми до змісту дисциплін (тема «Професіограма майбутнього викладача УМ в контексті освітніх реформ сьогодення» в курсі «Методика викладання УМ у ЗВО», тема «Протириччя і конфлікти у педагогічній взаємодії та шляхи їх запобігання й вирішення. Добросесність як основний принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладача зі студентством» у курсі «Педагогіка і психологія вищої школи», тема «Професійна честь та академічна добросесність у становленні майбутнього вчителя» в курсі «Професійне та особистісне становлення вчителя»). У зв'язку з актуалізацією дистанційного навчання у змісті окремих дисциплін нещодавно з'явилися теми «Методика дистанційного навчання української мови в межах позакласної роботи: типи та структура онлайн-занять» (курс «Позакласна робота з УМ в ЗЗСО»), «Застосування комп'ютерних технологій у школі. Дистанційне навчання» (курс «Технології викладання укр. літератури в ЗЗСО»). Зафіксовано також факти звуження тем ОК («Методика викладання української мови у ЗВО»). Також помітна тенденція до оновлення завдань для самостійної роботи, ІНДЗ, рекомендованої літератури («Педагогіка і психологія вищої школи», «Професійне та особистісне становлення вчителя», «Методика викладання української мови у ЗВО», «Питання загального мовознавства у шкільному курсі УМ»). Відповідно до Відомостей про СО на засіданнях кафедр упродовж року обговорюють зміст і наповнення ОК, проте ЕГ не спостерігає регулярного й системного перегляду змісту всіх освітніх компонентів ОП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності на ОП відбувається відповідно до «Стратегії інтернаціоналізації ЧНУ» (<https://cutt.ly/DRsV4RI>), затвердженої вченою радою університету 01.03.2018 р. (<https://cutt.ly/nRsV59u>). Координує міжнародну діяльність відповідний відділ ЧНУ (<https://cutt.ly/YRsBh7T>). На зустрічі з керівництвом ЕГ було повідомлено, що ЗВО уклав понад 200 угод про співпрацю із зарубіжними установами (<https://cutt.ly/bRsBUeA>). У рамках таких угод та програми мобільності Erasmus+ наукові керівники дипломних робіт і викладачі вибірково дисциплін М. С. Скаб, Я. П. Редьква, Г. Т. Кузь читали лекції у Варшавському, Щецинському, Пряшівському ун-тах (документи надано на запит ЕГ). До викладання на ОП долучався проф. Люблінського католицького ун-ту Г. Дуда (документи надано на запит ЕГ). Двоє здобувачів ОП (Н. Шалайко та І. Леонтій) навчалися за програмою подвійних дипломів у Ягеллонському ун-ті (<https://cutt.ly/ERsBOfG>). Викладачі Н. Колісник, С. Романюк проходили підвищення кваліфікації за кордоном згідно з двосторонніми угодами. Студенти й НПП мають доступ до книг ресурсу Cambridge University Press, реферативних баз даних цитувань Web of Science, Scopus, ScienceDirect, повнотекстових баз даних Springer Nature, JSTOR Archive Journals (<https://cutt.ly/MRsBloL>). Викладачі ОП публікують статті в зарубіжних виданнях (С. Романюк, Н. Колесник, Л. Мафтин, С. Кирилюк, С. Гордійчук).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Студентоцентрованість навчання, орієнтована на педагогіку партнерства, академічна свобода НПП і здобувачів. Задоволеність студентів методами викладання. Системне формування науково-дослідницької компетентності здобувачів ОП, що виявляється в залученні їх до роботи наукових гуртків, інших об'єднань, участі в наукових конференціях, керівництві учнівськими дослідженнями. Вільний доступ до 5 міжнародних баз даних. Дієвість двосторонніх угод із закордонними установами, участь НПП і здобувачів у міжнародних програмах та інших заходах з інтернаціоналізації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабка сторона: Критерії оцінювання здебільшого є загальними. Рекомендація: ЕГ радить деталізувати критерії оцінювання стосовно конкретних видів завдань і ознайомлювати з ними здобувачів до початку навчання того чи того ОК. Слабка сторона: Несистемність оновлення змісту ОК. Рекомендація: Виробити комплексний підхід до перегляду змісту всіх ОК, регулярно оновлювати список рекомендованої літератури, особливо для дисциплін методичного характеру й тих, які стосуються новітнього літературного процесу.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Загалом ОП та освітня діяльність за цією програмою відповідають критерію 4. Освітній процес має помітний студентоцентризований характер. Незмінно дотримується принцип академічної свободи. Навчання та викладання пов'язані з науковими дослідженнями та значною мірою відбуваються в контексті інтернаціоналізації ЗВО. Численні угоди із закордонними установами сприяють міжнародній діяльності НПП та студентській академічній мобільності. Виявлені ЕГ недоліки неістотно впливають на якість ОП, навчально-методичний і науковий потенціал НПП дозволяє швидко їх усунути.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Зasadничими документами ЧНУ, які регулюють здійснення контролю в освітньому процесі, є Положення про організацію освітнього процесу в ЧНУ (<https://cutt.ly/ZRouw87>), Додаток до положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/7RpHNNNE>), Положення про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/6Rou4oZ>). З ними корелюють види контрольних заходів (поточний, підсумковий (семестровий) та підсумкова атестація) і їхні форми, зазначені в силабусах навчальних дисциплін ОП (наявні на сайті філологічного факультету (<https://cutt.ly/3RoutHE>)) і в робочих програмах (наявні на платформі для дистанційного навчання (moodle.chnu.edu.ua)). Силабуси оприлюднюють до початку навчального року. Залежно від особливостей і програмних результатів навчання викладачі обирають різні форми контролю, надаючи перевагу тестуванню, усному опитуванню, само- та взаємооцінюванню, оцінюванню письмових творчих робіт (табл. 3. Відомостей про СО). На зустрічі з ЕГ НПП зауважили, що намагаються обирати ті форми контролю, які виявляють творчий компонент, а не репродуктивну діяльність, що засвідчує й табл. 3 СО. На думку ЕГ, такий підхід дає можливість установити досягнення здобувачем ВО результатів навчання, особливо в умовах дистанційної освіти. Крім того, ЗВО надав можливість перевірки семестрових контрольних робіт, надісланих у систему Moodle, сервісом Unichек. Оптимізацію контрольних заходів регулярно обговорюють на засіданнях кафедр (протоколи надані на запит ЕГ). Анонімне анкетування здобувачів, проведене соціологічною лабораторією ЧНУ, виявило різну оцінку конкретних викладачів ОП щодо дотримання заявлених на початку викладання курсу критеріїв оцінювання, використання форм контролю та системи накопичення балів (<https://cutt.ly/LRoIL16>). Проте на зустрічі з ЕГ здобувачі ВО не висловлювали претензій до методів і критеріїв оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти відсутній. Формою атестації здобувачів ОП є захист дипломної роботи.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регульовані нормативними документами ЧНУ – Положенням про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/WRodiNp>), Положенням про контроль і систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (<https://cutt.ly/TRodpmb>), Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та організацію роботи Екзаменаційної комісії (<https://cutt.ly/FRoddlk>), Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань студентів (<https://cutt.ly/ARodfzu>). Для покращання доступу стейкхолдерів ОП ці документи також розміщено на сайті кафедри історії та культури української мови (<https://cutt.ly/XRodjrI>). Четверо здобувачів ОП упродовж літньої екзаменаційної сесії 2020/2021 н.р. повторно проходили контрольне оцінювання з курсу «Вивчення новітньої української літератури в ЗЗСО». Згідно з Відомостями про СО та результатами зустрічі зі здобувачами випадків урегулювання конфлікту інтересів на ОП не

було. ЕГ констатує чіткість, зрозумілість і доступність для студентів правил проведення контрольних заходів, але під час бесіди було з'ясовано, що здобувачі, незважаючи на загальну доступність відповідних документів, мало обізнані з процедурою оскарження результатів контрольних заходів і зазвичай намагаються розв'язати проблеми з викладачем до підсумкового контролю шляхом доопрацювання певних завдань.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

ЗВО наполегливо пропагує політику дотримання й популяризації академічної доброчесності, про що свідчать, зокрема, Стратегічний план розвитку ЧНУ на 2019/2026 н.р. (<https://cutt.ly/4RoWGSY>), Правила академічної доброчесності в ЧНУ (<https://cutt.ly/oRoWKc1>), Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у ЧНУ (<https://cutt.ly/XRoWZf8>), Етичний кодекс ЧНУ (<https://cutt.ly/FRoWC3w>). При вченій раді діє комісія з питань академічної доброчесності (<https://cutt.ly/SRoWNxb>). У ЗВО регулярно відбуваються заходи з популяризації академічної доброчесності (<https://cutt.ly/VRoW1eU>; це підтвердив і голова студентського парламенту). ЧНУ долучився до міжнародного проєкту AcademIQ «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<https://cutt.ly/lRoW2Nz> ; <https://cutt.ly/ERoW3kR>). Наукові й навчально-методичні праці НПП перед рекомендацією до друку проходять перевірку на оригінальність через сервіс Unicheck, результати якої оприлюднюються на сайті ЗВО (протоколи засідання вченої ради № 8 від 31.08.2021 р. (<https://cutt.ly/ERoW4nc>), № 10 від 27.09.2021 р. (<https://cutt.ly/SRoW5J9>) та ін.). Дипломні роботи здобувачів ОП так само обов'язково перевіряють на наявність текстових збігів (зразки перевірок надано на запит ЕГ), щоб оптимізувати цю процедуру, на кафедрах обрали відповідальних осіб. Заступник директора наукової бібліотеки О. Шилюк зазначив, що в ЧНУ існує багаторічна практика збирання кваліфікаційних робіт на електронних носіях, а цього року заплановано створення репозитарію з відкритим доступом. Здобувачі під час бесіди з ЕГ виявили обізнаність із політикою академічної доброчесності, зазначили, що випадки її порушення на ОП їм не відомі. Зустріч із НПП дозволила встановити, що в разі фіксації порушення академічної доброчесності в іншій письмовій роботі її анулюють, що матиме негативні наслідки для семестрового оцінювання. Загалом визнаючи чіткість і зрозумілість політики, стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності, ЕГ наголошує на неприйнятності наявних у Відомостях про СО формулювань «встановлені норми плагіату», «допустимі показники плагіату».

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Чіткі й зрозумілі форми контрольних заходів, заздалегідь оприлюднені на сайті філологічного факультету, на платформі Moodle. Вибір оптимальних форм контролю для встановлення досягнення результатів навчання. Послідовна й комплексна політика дотримання та популяризації академічної доброчесності. Використання системи Unicheck для перевірки на оригінальність наукових і методичних праць НПП, дипломних і семестрових контрольних робіт здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабка сторона: Недостатня обізнаність здобувачів із процедурою оскарження результатів контрольних заходів. Рекомендація: На початку навчання ознайомлювати студентів з оприлюдненим на сайті ЗВО Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань, яке надає право оскаржувати здобуту оцінку шляхом подання відповідної аргументованої заяви.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Освітня програма та освітня діяльність за нею загалом відповідають критерію 5. ЕГ вважає, що виявлені недоліки є несуттєвими, тому загалом не впливають на якість ОП. Форми контрольних заходів, процедура їх здійснення є чіткими, зрозумілими та дозволяють установити досягнення ПРН. ЗВО здійснює комплексні заходи з популяризації академічної доброчесності, долучається до відповідних міжнародних проєктів.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Унаслідок аналізу табл. 2 Відомостей про СО, профілів викладачів на сайті ЧНУ (<https://cutt.ly/PRpNg8N> ; <https://cutt.ly/KRpNkKg> ; <https://cutt.ly/ERpNlM4> ; <https://cutt.ly/oRpNxmV> ; <https://cutt.ly/hRpNRJt>) встановлено, що освітній процес на ОП забезпечують представники 5 кафедр ЗВО (історії та культури української мови; української літератури; сучасної української мови; педагогіки та методики початкової освіти; зарубіжної літератури, теорії літератури та слов'янської філології), зокрема 3 доктори наук, 8 кандидатів наук, більшість (9) викладачів мають учені звання професора (2) або доцента (7). Усі керівники дипломних робіт мають науковий ступінь (<https://cutt.ly/ORpNoq3> ; <https://cutt.ly/bRPCR7M> ; <https://cutt.ly/YRpNdRu>). ЕГ з'ясувала, що НПП раз на 5 років здійснюють підвищення кваліфікації філологічної або дидактичної тематики, зокрема і в зарубіжних установах, беруть участь у конференціях, міжнародних і всеукраїнських освітніх проєктах, тренінгах, вебінарах, входять до складу журі Всеукраїнського конкурсу «Вчитель року», всеукраїнських учнівських конкурсів та олімпіад філологічного й українознавчого спрямування, мають науковий та/або навчально-методичний доробок, що безпосередньо стосується або дотичний до дисциплін, які викладають. На зустрічі з ЕГ ас. І. Стрілець повідомила про щойно укладений меморандум між ЧНУ й МОН, який передбачає участь викладачів ОП у проєкті “Навчаймось разом”, зокрема в аспекті навчання української мови в школах національних спільнот. НПП мають публікації в українських фахових і закордонних виданнях, зокрема й таких, що входять до наукометричної бази Scopus (О. Гордійчук, С. Романюк). ЕГ констатує відповідність кадрового забезпечення цілям і програмним результатам ОП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедура конкурсного відбору на ОП «Українська мова та література» є загалом узвичаєною, вона відбувається згідно з Положенням про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад НПП у ЧНУ (<https://cutt.ly/2RPJKBe>). Претенденти на здобуття вакантної посади можуть ознайомитися на сайті університету з порядком проходження конкурсного відбору, наявністю вакансій (не лише на сьогодні, але й у перспективі найближчих 5 місяців) та вимогами на заміщення відповідних посад (<https://cutt.ly/BRs5s4v>). У розмові з начальником відділу кадрів було з'ясовано, що для оцінки рівня професійної кваліфікації тих, хто не працював у ЧНУ, застосовують дієвий практичний засіб – проведення відкритої лекції чи практичного заняття. За результатами конкурсу з НПП укладають контракт або (з асистентами) строковий трудовий договір на 1 рік. ЕГ вважає, що конкурсний добір викладачів ОП, визначений нормативними документами ЧНУ, є прозорим і відкритим та дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму НПП.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЧНУ активно й продуктивно співпрацює з роботодавцями, що підтверджують, зокрема, такі документи: договір про співпрацю ЧНУ з управлінням освіти Чернівецької міської ради від 23.03.2021 р. (<https://cutt.ly/UE4dEfo>) та додаток до договору (наданий на запит ЕГ), витяг із протоколу № 1 засідання вченої ради філологічного факультету від 30.08.2021 про створення ради стейкхолдерів ОП (<https://cutt.ly/8E4dv1q>) та протокол № 1 засідання ради стейкхолдерів (<https://cutt.ly/OE4dQvC>). Роботодавці та їхні представники знають, де на сайті розміщено ОП, вони долучалися до обговорення її нової редакції (В. Томяк (<https://cutt.ly/IW9kNNu>), О. Стрижаковська (<https://cutt.ly/zRs5xXq>), А. Ткач (<https://cutt.ly/ZE4c3zu>), Є. Квітець (<https://cutt.ly/YE4c5UB>)). Спільно з роботодавцями або їхніми представниками проводять науково-методичні заходи (<https://cutt.ly/iE4dTau> ; <http://surl.li/afwmt> ; <http://surl.li/afwmw>). Представників роботодавців залучають також до обговорення результатів педагогічної практики (витяг із протоколу № 6 засідання кафедри української літератури від 06.11.2020, наданий на запит ЕГ). На зустрічі з ЕГ такі стейкхолдери зазначили, що давно співпрацюють з ЧНУ й це з-поміж іншого допомагає виявляти кращих студентів і запрошувати їх на роботу, НПП дослухаються до побажань щодо проведення педагогічної практики, змістового наповнення дисциплін ОП. Роботодавці акцентували, що останнім часом їхня співпраця з викладачами ОП суттєво поживилася.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До проведення аудиторних занять залучено професіоналів-практиків: Н. С. Колісник (стаж роботи в ЗЗСО 7 років, ОК «Питання викладання загального мовознавства у шкільному курсі з української мови»), Ю. П. Прокопчук (вчитель української мови та літератури Чернівецької ЗОШ І–ІІІ ст. Чернівецької міської ради, ОК «Технології викладання української літератури у ЗНЗ», працює за сумісництвом). Викладачі ОП О. В. Кульбабська (курс

«Методика викладання української мови у ЗВО»), М. С. Скаб (дисципліна за вибором «Прагматика і стилістика апеляції в українській мові»), М. В. Скаб (дисципліна за вибором «Українська етимологія в шкільному курсі української мови») є експертами галузі. О. В. Кульбаська – одна з авторів навчальної програми «Українська мова для класів з навчанням румунською мовою. 5–9 класи» (<http://surl.li/agplu>), М. С. Скаб і М. В. Скаб – автори рекомендованих МОН підручників з української мови для шкіл з румунською, молдовською мовами викладання для 5, 6 класів (<https://cutt.ly/LE4R35m> ; <https://cutt.ly/1E4TjwJw>; наказ Мон України № 551 від 31.05.2018). Водночас ЕГ констатує невисоку активність у залученні “зовнішніх” професіоналів-практиків до проведення аудиторних занять із педагогічних та методичних дисциплін. .

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток НПП є складником системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЧНУ, який урегульовано Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників (<http://surl.li/aeuhf>). Щоп'ять років викладачі проходять підвищення кваліфікації в українських або освітніх та наукових закладах, зокрема Н. Колісник пройшла стажування в Інституті славистики Польської академії наук (копію сертифікату надано на запит ЕГ), С. Романюк підвищувала кваліфікацію в Жешувському університеті. ЕГ констатує відсутність тенденції до врізноманітнення способів підвищення кваліфікації, наприклад шляхом інформальної освіти. ЧНУ сприяє професійному розвитку викладачів ОП і шляхом укладання угод про співпрацю з установами-партнерами, зокрема й із іноземними – Інститутом славистики Польської академії наук, Люблінським католицьким університетом, Ясським університетом «Алесандру Іоан Куза», Сучавським університетом «Штефан чел Маре» та ін. ЗВО надає можливість навчання в аспірантурі та докторантурі, інформує про конкурси наукових проєктів (<http://surl.li/afwnw>), науково-практичні заходи за межами університету, у яких беруть участь викладачі ОП (програми конференцій та сертифікати участі надані на запит ЕГ), дає змогу віддалено працювати з базами даних Scopus та WoS (<https://cutt.ly/AE7TuwX>). Професійний розвиток НПП стимулюють також загальноуніверситетське рейтингове оцінювання (<https://cutt.ly/VE7TrCg>), щосеместрове анкетування здобувачів ВО «Викладач очима студентів» (<https://cutt.ly/RE7Toeh>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У Колективному договорі ЧНУ на 2017-2020 рр. (згідно з п.3 "Загальних положень" діє до укладання нового або перегляду цього Договору) передбачено встановлення надбавок НПП за високі досягнення у праці згідно з рейтинговим оцінюванням, за творчі і трудові досягнення, використання у викладацькій діяльності сучасних методів (<https://cutt.ly/oRusvS3>). Критерії рейтингування прозорі, вони містяться в додатку 2 до Колективного договору. У «Положенні про преміювання працівників ЧНУ» (додаток 6 до Колективного договору) наведено перелік умов для матеріального стимулювання НПП, з-поміж яких високі показники в роботі, успішна навчально-методична робота, керівництво студентом, який посів призове місце у всеукраїнському або міжнародному конкурсі, та ін. На зустрічі ЕГ з керівництвом ЧНУ було встановлено, що в закладі 2020/2021 н.р. преміювали викладачів відповідно до рейтингу кафедр, який обраховують за різними видами діяльності (наукової, навчально-методичної, гуманітарно-виховної) (<https://cutt.ly/oRusWPR> ; ЕГ зауважує, що на сайті ЗВО не вказано рік, за який наведено рейтинг), і за результатами 1 семестру 2021/2022 н. р. планують преміювати НПП згідно з індивідуальним рейтингом. Під час онлайн-зустрічі з академічним персоналом з'ясовано, що премії й моральні заохочення у 2020/2021 рр. отримала значна кількість викладачів ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Потужний кадровий склад (здебільшого доктори та кандидати наук, професійна та академічна кваліфікація яких відповідає цілям і програмним результатам ОП). Активна участь НПП в освітніх проєктах, зокрема й тих, які зорієнтовані на потреби регіону. Активна співпраця з роботодавцями, створення ради стейкхолдерів ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабка сторона: Низька практика залучення зовнішніх стейкхолдерів до проведення майстер-класів, гостьових лекцій. Рекомендація: Активніше залучати “зовнішніх” професіоналів-практиків до проведення майстер-класів, гостьових лекцій педагогічного та методичного характеру. Слабка сторона: Невисока публікаційна активність НПП у виданнях, індексованих у наукометричних базах Scopus і Web of Science. Рекомендація: Сприяти підготовці статей викладачів до друку в таких виданнях, зокрема, шляхом утворення внутрішніх наукових колаборацій.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Загалом ОП та освітня діяльність за нею відповідають критерію 6: реалізацію ОП забезпечує потужний склад науково-педагогічних працівників, академічна та професійна кваліфікація яких відповідає заявленим цілям і програмним результатам; процедура конкурсного добору НПП є прозорою; до організації освітнього процесу залучено зовнішніх стейкхолдерів, експертів галузі; ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів і стимулює підвищення їхньої майстерності. Виявлені недоліки несуттєві, їх можна виправити в процесі подальшої реалізації ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази ЗВО, зокрема філологічного факультету, відбувся в режимі прямої трансляції. ЕГ продемонстрували лекційні аудиторії № 21, №66 ім.В.М.Лесина; навчальні аудиторії, обладнані мультимедійними дошками, проекторами і комп'ютерами; 2 комп'ютерні класи; аудиторію № 47 "Лабораторія комп'ютерного та методичного забезпечення навчального процесу філологічного факультету"; Центр славістичних студій "SLAVIA" та кафедри з навчально-методичним забезпеченням і кафедральною бібліотекою, зокрема з авторськими та регіональними виданнями. У Науковій бібліотеці, за словами заступника директора бібліотеки, є близько 20 стаціонарних комп'ютерів, доступ до Wi-Fi, можливість користуватися електронним каталогом і базами даних. Студентка продемонструвала в режимі реального часу гуртожиток, у якому проживають здобувачі філологічного факультету. Так, у кімнатах живуть загалом по 3-4 мешканців, у коридорах є кухні, умивальники та вбиральні; душові розташовано на першому поверсі, проте в них почасти виникають проблеми з водопостачанням; наявна кімната для самопідготовки. Wi-Fi є на першому поверсі, а доступом до мережевого інтернету в кімнатах мешканці опікуються самостійно. Відзначимо, що навчальний корпус є пам'яткою архітектури, тому ЗВО має обмеження щодо втручання в будівлю, однак позитивним є пошук шляхів щодо збалансування між збереженням культурної цінності та забезпеченням потреб сучасних здобувачів. Зокрема, ідеться про систему "Eduoam", яка забезпечує мережевий зв'язок та дозволяє демонструвати мультимедійні матеріали без використання стаціонарної техніки, яку не можна закріплювати у відповідних приміщеннях.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Представники студентського самоврядування зазначили, що при філологічному факультеті є безкоштовні курси румунської та інших мов. Також у вільному доступі для користування комп'ютери та Wi-Fi, спортивні зали. Здобувачі розповіли, що можна відвідувати гуртки Центру культури і дозвілля (вокальну, хореографічну, театральну студію, оркестр), спортивні секції, літературну студію імені Степана Будного, літературний клуб "Art Hunters Club", науковий гурток української мови. Під час огляду матеріально-технічної бази зазначено, що при Центрі славістичних студій "SLAVIA" функціонує Клуб слов'янського кіно

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ пересвідчилась у наявності пожежних кранів, вогнегасників, куточків цивільного захисту та техніки безпеки. У будівлі наявне сховище та покажчики до нього. У структурі ЗВО є Служба охорони праці та радіаційної безпеки (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/zaginf/02%20strukt_univ/25%20ohorona). На момент проведення акредитаційної експертизи освітній процес здійснювався у дистанційному режимі, що свідчить про дотримання безпечних умов у період карантинних обмежень.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час огляду матеріально-технічної бази ЕГ побачила стенди з розкладом, рубриками “Мовний еколог”, “Навчально-методична інформація”, інформаційний стенд студентського парламенту; скриньку довіри. На сайті філологічного факультету (<http://philology.chnu.edu.ua/>) є розділ “Студенту”, де розміщено інформацію про розклад, графік освітнього процесу, рейтинг студентів тощо. Для електронного навчання на платформі MOODLE є окремий сайт <https://moodle.chnu.edu.ua/>. Підтримку здобувачів вищої освіти здійснюють Профспілкова організація студентів (<https://studprofkom.cv.ua/>), студентський парламент (<https://cutt.ly/SRPa5jL>).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Для осіб з особливими освітніми потребами створено належні умови: у задньому дворі облаштовано пандус, продемонстрований під час огляду матеріально-технічної бази, та кнопку виклику. Наразі на ОП такі здобувачі не навчаються, але у випадку потреби для доступу маломобільних осіб ЗВО може організувати проведення аудиторних занять на першому поверсі. Під час огляду було помітно, що коридори та двері досить широкі, що дозволяє вільно пересуватися. Заступник директора бібліотеки зазначив, що замовлену літературу з різних точок обслуговування можуть принести до доступної зали.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

На сайті оприлюднено Положення про засади безконфліктних комунікацій та врегулювання спорів учасників освітнього процесу у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/hRPaGdO>), у якому, зокрема, визначено політику профілактики конфліктів (п. 4) і основні стратегії та способи вирішення конфліктів (п. 5). Однак у документі не відображено алгоритму, за яким має діяти учасник освітнього процесу в разі конфліктної ситуації. На сайті ЗВО є розділ “Запобігання корупції” (<https://cutt.ly/ORPaHBR>), у якому визначено способи звернення щодо таких випадків. На філологічному факультеті під час огляду матеріально-технічної бази продемонстровано скриньку довіри. Студенти теж обізнані з можливістю нею скористатися. У вирішенні конфліктних ситуацій бере участь і Соціально-психологічний центр, який надає відповідні послуги за запитом. За словами здобувачів, конфліктних ситуацій у них не виникало. Усі непорозуміння студенти вважають за доцільне розв'язувати між собою. Але зазначили, що в разі серйозніших ситуацій могли б звернутися до куратора або в деканат. Серед інших способів називали контакти підтримки на сайті та психологічну службу.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Упровадження системи “Edugoam”; власне забезпечення науковою та навчально-методичною літературою, зокрема авторства НПП, які забезпечують ОП; наявність студій і гуртків для позанавчального розвитку; формування інклюзивного простору; позитивні відгуки здобувачів і випускників щодо створених умов і моральної атмосфери під час реалізації ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабка сторона: Відсутність чітко визначеного алгоритму дій учасників освітнього процесу в разі виникнення конфліктної ситуації. Рекомендація: Документально визначити чіткий алгоритм дій учасників освітнього процесу в разі виникнення конфліктної ситуації. Слабка сторона: Часткові перебої з водопостачанням у душових кімнатах гуртожитку № 2. Рекомендація: Ужити заходів щодо усунення проблем з водопостачанням у душових кімнатах гуртожитку № 2.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Створені умови для навчання та проживання здобувачів дозволяють якісно реалізовувати ОП. Зауважень з боку учасників освітнього процесу висловлено не було. ЕГ пересвідчилась у належному стані аудиторій та інфраструктурних об'єктів, доступності приміщень для навчання осіб з особливими освітніми потребами, що загалом свідчить про сформованість матеріально-технічної бази. Доброзичлива атмосфера, позитивні відгуки здобувачів і випускників, відсутність фактів щодо конфліктних ситуацій вказують на належний мікроклімат усередині колективу. Освітня програма та освітня діяльність за нею загалом відповідають Критерію 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Востаннє перегляд ОП відбувся у 2021 р., було запропоновано проєкт ОП і 30.06.2021 р. затверджено її нову редакцію. На сайті розміщено сам проєкт, відгуки на нього та анкету для пропозицій та оцінки проєкту стейкхолдерами. (<https://cutt.ly/dRPaPs9>). Так, відповідно до оприлюдненої інформації, було залишено 7 відгуків. Зазначимо, що в анкеті зафіксовано конкретну рекомендацію: “Розширити цілі навчання з проєкцією на середню школу”. Загалом 6 респондентів оцінили запропоновану ОП у максимальні 10 балів, 1 респондент - у 8. На сайті у розділі, де розміщено ОП, подано Таблицю пропозицій та результати внесених змін до освітньої програми «Українська мова та література» спеціальності 014.01 Середня освіта (українська мова та література)», у якій ґрунтовно описано причини та наслідки змін, що становлять основу перегляду ОП (<https://cutt.ly/sRPaA2e>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Як свідчить інформація у Таблиці пропозицій та результати внесених змін до освітньої програми «Українська мова та література» спеціальності 014.01 Середня освіта (українська мова та література)», за зверненням здобувачки М.Глашук ОК “Методика уроків з розвитку зв'язного мовлення в ЗНЗ” було замінено на “Позакласну роботу з української мови в ЗЗСО” (<https://cutt.ly/8RPs2wp>). Загалом здобувачі ознайомлені з можливостями участі в обговоренні ОП. Зокрема, вони назвали скриньку побажань, за допомогою якої можна висловити свою пропозицію. Серед інших названих способів комунікації - письмове звернення в методичний відділ із пропозиціями, але цією опцією здобувачі не користувались. Серед присутніх на зустрічі з ЕГ здобувачів ніхто пропозицій не вносив, як і не було тих, хто входить до складу вченої ради або був запрошеним на засідання кафедр. Одна зі здобувачок зазначила на зустрічі, що хотіла би, щоб ще більше часу виділили для педагогічної практики та вважає, що її краще проводити зразу після прослуховування методичних дисциплін, а не на наступний рік. За словами студентів, кілька разів на рік вони проходять анкетування, яке отримують електронною поштою, зокрема щодо оцінювання дисциплін, вибору формату навчання, академічної доброчесності. Магістранти входять до студентського парламенту, де можуть обговорити пропозиції, а голова студентського парламенту є членом вченої ради факультету, тож відстоює позицію студентів. Ще одна представниця студентського самоврядування, яка теж є членом вченої ради, зазначила, що долучається до обговорення анкетувань щодо освітніх програм.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Під час зустрічі з роботодавцями ЕГ переконалася в реальній співпраці, зокрема з директором Чернівецької ЗОШ І-ІІІ ступенів №27 В.Томяком, заступницею директора з виховної роботи Чернівецької ЗОШ І-ІІІ ступенів №27 Л. Білою, методистом науково-методичного центру професійного розвитку педагогічних працівників А.Ткач, методистом науково-методичного центру суспільно-гуманітарних дисциплін та міжнародної інтеграції Інституту післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області Є. Квітень. Так, наприклад, А. Ткач запропонувала такі ВК, як “Словесне мистецтво у контексті масмедіа” та “Прагматика і стилістика апеляції в українській мові”. За пропозицією Є.Квітень ВК “Вивчення частин мови на синтаксичній основі в ЗНЗ” замінено на “Науковий семінар з проблем вивчення та викладання сучасної української мови у ЗЗСО”, ВК “Наукова робота з української мови та літератури в США” - на “Науковий семінар з проблем вивчення та викладання історії та культури української мови”, ВК “Вивчення літератури рідного краю у ЗНЗ” - на “Методика вивчення літератури рідного краю у ЗЗСО”, ВК “Науковий семінар” - на “Науковий семінар з проблем вивчення та викладання української літератури”. Таку саму зміну здійснено за пропозицією В.Томяка відносно ВК “Сучасні літературознавчі школи”, яку було замінено на “Аналіз художнього твору на уроках літератури”. Крім того, на сайті ЧНУ розміщено відгуки роботодавців на проєкт ОП 2021 р. (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=6020). Під час онлайн-зустрічі всі представники роботодавців підтвердили тісну співпрацю із ЗВО та запевнили у своїй готовності працевлаштувати на вакантні посади випускників ОП.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО є сайт Асоціації випускників (<https://alumni.chnu.edu.ua/>), а на сторінці факультету розміщено інформацію про відомих випускників (http://philology.chnu.edu.ua/?page_id=6365). Під час зустрічі випускники ОП зазначили, що підтримують зв'язок із викладачами.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедури забезпечення якості освіти відбито в наданих на запит ЕГ витягах із протоколів засідання кафедр, зокрема у витягу з протоколу № 4 засідання кафедри історії та культури української мови від 17 листопада 2020 р., де аналізували зміст і структуру робочих програм та силабусів, що мають оновлюватись. Також на запит ЕГ надано витяг з протоколу № 1 засідання вченої ради філологічного факультету від 30 серпня 2021 р., у якому розглянуто результати анкетування соціологічної лабораторії ЧНУ щодо рівня надання освітніх послуг здобувачам вищої освіти. Однак цей документ не містить аналітики цих результатів та конкретних пропозицій урахування чи неврахування результатів у подальшій роботі. У ЗВО проводять опитування здобувачів: це підтвердили як здобувачі, так і фахівці, а на запит ЕГ надано результати цих опитувань. Зокрема, показовим є додаток до опитування «Викладач очима студентів», у якому брали участь здобувачі філологічного факультету, де особливо важливими вважаємо результати опитування здобувачів другого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова та література). Відповідно до опитування 75% вважають, що реалізація ОП сприятиме подальшій успішній діяльності, 91,7% запевнили у можливості обирати вибіркові компоненти. 50% свідчило про дублювання змісту дисциплін, однак внесені зміни в ОП 2021 здатні цей аспект покращити. Також звертаємо увагу на розгорнуті відповіді-побажання, що стосуються наближення теоретичної складової до практичної. Решта - висловлення задоволеності ОП та підкреслення такої сильної, на думку здобувачів, сторони, як вивчення дисциплін для вищої школи.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація первинна, відтак попередніх зауважень немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО є Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (<https://cutt.ly/sRPajpo>). У цьому аспекті актуальні Положення про порядок проведення внутрішнього моніторингу якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/mRPakdi>) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (<https://cutt.ly/ZRPac2w>), у якому п.3.2. “Забезпечення якості змісту підготовки фахівців та організації освітнього процесу” присвячено питанням розроблення, моніторингу й періодичного перегляду ОП. Важливу роль відіграє Центр забезпечення якості вищої освіти, одним із завдань якого визначено “організацію моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, навчальних планів та інших навчально-методичних документів з метою забезпечення відповідності стандартам вищої освіти” (<https://cutt.ly/GRPabQl>). На сайті у вільному доступі розміщено результати проведених опитувань здобувачів як за цією, так і за іншими ОП (<https://cutt.ly/5RPamtM>). Послідовні процедури розгляду та затвердження ОП проходять на засіданнях кафедр, навчально-методичній і вчентій радах факультету, навчально-методичній комісії та вчентій раді ЗВО. Так, наприклад, про це свідчить витяг з протоколу засідання кафедри історії та культури української мови № 12 від 11 травня 2021 р., де із залученням завідувачів кафедр і НПП, які викладають на ОП, було розглянуто питання щодо клопотання про розгляд і затвердження ОП 2021 р.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Реальна та підтверджена співпраця з роботодавцями; урахування конкретних пропозицій, зокрема щодо зміни та уточнення освітніх компонент, у процесі перегляду ОП; проведення анкетувань здобувачів щодо ОП, викладання та окремих аспектів освітнього процесу; детальний аналіз ОП, зокрема складання порівняльної таблиці змін, що відображає динаміку ОП 2021 року відносно ОП 2017 року.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабка сторона: Взаємодія з випускниками та роботодавцями, попри свою доведеність та дієвість, може бути підсиленою і набути системного характеру, оскільки наявні приклади є більше результатом індивідуальної співпраці НПП зі стейкхолдерами. Рекомендація: Систематизувати співпрацю зі стейкхолдерами: роботодавцями та випускниками, зокрема шляхом їх анкетування для збирання рекомендацій і пропозицій. Слабка сторона: Під час зустрічей не було виявлено прикладів активності здобувачів із погляду їх участі у процедурах моніторингу та перегляду ОП. Утім, озвучені ними пропозиції можуть бути слухними, а далі потребують фіксації, аналізу та подальшого впровадження. Рекомендація: активніше враховувати оцінки і пропозиції здобувачів, надані шляхом опитувань, та більше залучати магістрантів до процедур моніторингу й перегляду ОП, зокрема запрошуючи їх на засідання кафедри, долучаючи до обговорення ОП тощо.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

У ЗВО послідовно дотримуються процедур моніторингу та перегляду ОП, залучають до них випускників і роботодавців, виявляють інтереси здобувачів, враховують їхні пропозиції, що загалом свідчить про забезпечення якості освітнього процесу, змісту ОП та її реалізації. Виявлені недоліки не є критичними, а рекомендації спрямовані на підсилення наявних практик. ОП загалом відповідає критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На офіційному сайті ЗВО є сторінка "Нормативні документи" (<https://cutt.ly/oRPk9yC>), де розміщено основну документацію, що регулює права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Зокрема, ці аспекти висвітлено в Колективному договорі (<https://cutt.ly/uRPk34Z>). Інформативною є сторінка "Нормативно-правове регулювання та методичне забезпечення організації освітнього процесу в університеті" (<https://cutt.ly/BRPk897>), що містить низку положень.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сторінці <https://cutt.ly/nRPlr8H> розміщено освітні програми 2017 та 2021 рр., відгуки на ОП, проект ОП 2021, яку було затверджено 30.06.2021 р., та анкету для відгуків (<https://cutt.ly/yRPk6pg>). Дуже інформативною та корисною для зацікавлених осіб є Таблиця пропозицій та результати внесених змін до освітньої програми «Українська мова та література» спеціальності 014.01 Середня освіта (українська мова та література)» (<https://cutt.ly/sRPaA2e>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному вебсайті ЧНУ розміщено ОП (<https://cutt.ly/ORPlz8L>). Усі охочі можуть ознайомитися з її повним змістом, який, окрім традиційних структурних елементів, містить розгорнуту передмову з детальною інформацією про розробників і членів проектної групи. Оскільки ЗВО до Відомостей про самооцінювання додав навчальний план за 2020 н. р., ЕГ зробила запит на ОП 2020 року й проаналізувала її. Зауважимо, що на сайті не було розміщено ОП 2020 р. зі змінами та доповненнями, затвердженої протоколом №9 від 17.06.2020 р. ОП 2017 та 2021 рр. у наявності та доступні до ознайомлення.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Упорядкована нормативно-правова база, що є доступною та прозорою для всіх учасників освітнього процесу; опитування для зацікавлених осіб, які можуть висловити думку щодо проекту ОП, та зафіксовані відповіді щодо проекту ОП 2021 р.; наявність зв'язку учасників освітнього процесу і стейкхолдерів із гарантом та розробниками шляхом гугл-форми, яка відбиває як загальну оцінку окремих аспектів проекту ОП, так і містить конкретні рекомендації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабка сторона: на сайті не розміщено ОП 2020 р., що має зміни та доповнення відносно ОП 2017 р., тому інформування є частково неповним. Рекомендація: Розмістити ОП 2020 р., увідповіднивши та доповнивши інформацію на сайті філологічного факультету.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Сайт ЗВО загалом і філологічного факультету зокрема є інформативним. Основна нормативно-правова база та інформація щодо ОП доступна для всіх користувачів. ЗВО налагоджує контакт зі стейкхолдерами та враховує надані пропозиції, що позитивно впливає на покращення якості ОП під час її перегляду. ОП загалом відповідає критерію 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

B

Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6 . Людські ресурси	B
Критерій 7 . Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8 . Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9 . Прозорість та публічність	B
Критерій 10 . Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Копусь Ольга Антонівна

Члени експертної групи

Браїлко Юлія Іванівна

Мандич Тамара Михайлівна